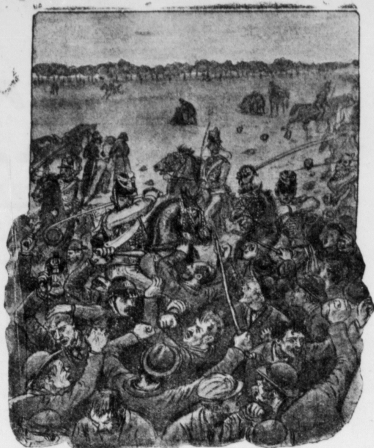

Husarnes Indtug 5. Maj 1872.

Modstand og for at faa Anledning til at bruge Stavene, traadte de dem op ad Benene, men det kom dog ikke til Kamp den Gang.

Hvordan det senere gik Pio, Brix og Geleff og hvordan det danske Socialdemokrati stot og roligt voksede sig stort og blev Landets største Parti, er et Kapitel for sig. Men ingen af de Pionerer, der gennemlevede de

bevægede Tider i Begyndelsen af Halvfjersehundredet, havde vist drømt om, at en Arbejderregning 58 Aar efter de døværende Magthaveres Oplosning af »Internationale« skulde udvirke, at de konfiskerede »Forbryderreflekter« blev tilbagegivet det danske Socialdemokrati som værdifulde historiske Minder om Bevægelsens Trængselstid.

Fra de tavse Boliger.

Der gives ikke saa faa Mennesker her paa Færøerne, der lever i en vis middelalderlig Atmosfære, eller rettere sagt i den Fortidsidyl, der forefindes i Urtidssamfundets Dage. Disse Mennesker skremmes selvfølgelig op, hvergang der lyder et Kampraab fra kæmpende Fiskere og Arbejdere, eller der lyder et »Giv Agt!« ud til de kæmpende. Man er indigneret over, at Idyllen i Dalstrøget forstyrres. Tænk, saadan noget kendte man ikke noget til, den Gang Adam og Eva var i Paradiset. Desværre synes Kendsgerningerne om det tabte Paradis ikke at være naaet ud til disse stagne Individer, der dyrker deres egen Kaffebrøds- eller Grammonfonkultur.

Man forstaaer godt denne Indignation. Bedst som man sidder henslængt i en eller anden mægtelig Stol og dyrker Jørgen Blok eller enhver anden skikkelig Forfatter, der befinder sig i samme Atmosfære, hører man enkelte fjerne Drøn derude fra, hvor Livets Virkelighed former sig som en haard Kamp for Tilværelsen. Disse Bedsteborgere, der sidder lunt og godt indenfor, kan jo ikke forstaa, hvad det er der rører sig i Folkets brede Lag. Disse Mennesker har jo ingenting at besvære sig med. Postvæsenet skal nok sørge for, at de faar deres Livsophold ind ad Døren til de nærmere fastsatte Tider. Men udenfor larmer ogsaa den Støj fra de kæmpende. Den virker en Smule generende. Indigneret over det afbrudte Studium af »Trolldøjt i gamle Dage« vil de have at vide, hvad det er for en Larm. Man lytter til de forskellige Raab fra den kæmpende, kompakte Masse. Et Øjeblik — men ogsaa kun et Øjeblik. —

Kaffen skal skænkes og Klejnerne smages, mens man ivrig diskuterer det patriarkalske Problem. Det maa vel være Løgn, det der raabes op om derude i den kæmpende Verden. Det kan ikke være saa galt fat, naah ja — man kan jo undersøge For-

holdene ud fra den Forudsætning, at disse her, der skaller og valter med Landets Penge, jo maa være respektable Mennesker. Usselheden og Lavheden kan jo ikke trives i de pæne Klæder, og det er jo Klæderne, der skaber Manden. Herre Gud, sukker disse fredselsskende middelalderlige Individer: Sikken en Løgn vi lever i, og sikken en Frækhed og Uforskamphet, der gør sig gældende blandt den arbejdende Befolkning, at de vover at angribe deres Undertrykker. Det maa forbydes!

Disse gammeldags Mennesker, der lever deres eget Liv, fjernet fra alt hvad der hedder Klassekamp, forstaaer ikke et Muk af det hele. For dem var det allerbedste, om Tiden stod stille, om Fiskerne fremdeles vedblev at være Husdyr, der havde samme Opgave som Bondens Ko.

At nye Tider foster nye Tanker, er for dem en fjern Virkelighed. Heller ikke det hastige Tempo, der er en Følge af den kapitalistiske Udvikling, synes de at have den fjerneste Anelse om. Bare langsomt. Tag endelig ikke for haardt fat, og for alt i Verden maa du ikke ytre noget imod den gældende Samfundsordning. Det er Mottoet for den Flok Mennesker, der lever deres Liv i Romantikkens Verden.

Rundt omkring paa vore Øer lyder taktfaste Fodslag fra Arbejderklassen, der rykker frem. Treskostølvlerne sættes haardt mod den grusbelagte Vej. Det er Underklassen, der tropper op for at gøre deres Ret gældende. Men inde i den middelalderlige Atmosfære sidder Borgemanden og ruger over gamle Sagn og Æventyr. Larmen udenfor rager ham ikke en Døjt. Han har opfyldt sin Pligt overfor den arbejdende Befolkning. Han har jo aldrig undset sig for at trykke en brav Fisker i Haanden.

Bevidstheden om dette beroliger Borgemandens Samvittighed, mens han alter fordybber sig i Sagn og Æventyr. Enhver har sit at kæmpe med.

Streymur.

Trælaokið.

Eitt og hvort menniskja má skilja, at tað er eitt ræðuligt óskil, ið er, tá tað i samfelaginum kann skiljast millum »stórs« og »smá«.

Hvat er tá munurin millum tey bæði slogini? kann onkur spyrja.

Jú, tey »stóru« hava minni arbeiði og stórru lón, alt sum tey eru »stóru« til. Hini haraftur ímóti hava tyngri arbeiði og minni lón, alt sum tey eru »smá« til.

Altså: Tað at vaksa i samfelaginum er minnari av arbeiði og noran av lón! Hvussu kann ein so vaksa samfelagsliga sæð?

Já, ein sum hevur ein ríkan pápa, kann lættliga fáa hægsta prógv, veri hann meira ella minni býttur — tað hevur einki at siga, pengar rulla jú væl, so tað er lættliga at koyra á teimum. Sonur ein arbeiðara kann gott hava ófor evni; men tað batrar einki, pápi hans kann ikki læta hann læra meira, enn neyðurluvligt er, tí pengarnir tróta, og tí má hesin sonurin verða har, hann er, ella, sum lættligt er, fara longur niður.

Er hetta ikki eitt trælaok, arbeiðararnir eru undir? Tí hvaðani fáa ríkmenn teirra pengar? Já, henda spurning hevði eingin av teim, sum nú vilja hava lónina lækkaða, við góðari samvitsku kunnað svara. Undarligt er, at menn, ið uppiberast av arbeiðarunum, og sum hava alt gott í yvirflóð, skulu royna at hevja seg longur upp við at minka um tað dagliga breyði hjá teim, ið hovuðsstuðulin er i samfelaginum!

Nei, nú teir skulu minka um ta neyðars lón, ein arbeiðari hevur, mugu teir ikki fáa teirra vilja, tí av sveitta arbeiðarans norist ogn ríkmannans!

Kvøðið ið við skaldinum:

Brátt lýsir i eystrí, nú dímíð er av, upp bróður! til dagsverk og dyst, at verja várt einasta fáteka krav, tann rætt, vit ei enn hava mist. Tí tungt er sum trælar at tryggja sít breyð; til arbeiði! Liv ella deyð!

Ta okið, sum okkum á herðar var lagt, vit knógvaðu undir av neyð. Men eru vit fjóldin, so veri tað sagt: Vit krevja várt dagliga breyð! Vit sameintir ganga i lyst og i neyð til arbeiði! Liv ella deyð!

Á grúgvu er útkalt; várt fáteka skrá av gráti og klandri er fullt, várar ídróttir stongdar sum fuglar i búr, várt navn er i vanvirði dult. Ossleivist berthatið, hin eldgloðin reyð, til arbeiði! Liv ella deyð!

Tann sveitti, sum rennur av strevi og stríð, væl norir um ríkmannaþjóf, og prestarnir lýsa tí komandi tíð til helja, til devíl og dólg. Teir kova tað ikki ta róið, sum beyð: til arbeiði! Liv ella deyð!

I stríðnum, sum nú dunar víða um lond, so mangur varð boygdur i knei, tí fylkist og takði hvør annan i hond i brúgv til tann komandi dag! Vit tjald okkum reisa til verja i neyð; vit arbeiði! Liv ella deyð!

Lógv.

BAZAR

For 4 Aar siden paabegyndte N. I. O. G. T. atter Afholdsarbejdet paa Færøerne med en Loge paa 14 Medlemmer. Siden da har Fremgangen været stor, og Ordenen har nu 7 Loger med ca. 800 Medlemmer rundt om paa Øerne.

Dette Afholdsarbejde, der har været til Gavn for mange Hjem og Mennesker, trænger til ikke alene at fortsættes, men ogsaa til at udvides.

Hertil kræves betydelige Midler, og »Færøernes Kredsloge« har i den Anledning opnaaet Tilladelse til at afholde en Bazar i Thorshavn Olajdag 1931, og henvender sig til Offentligheden om velvillig Støtte til denne Bazar.

Eventuelle Gaver bedes venligst tilsendt en af os underskrevne:

Bestyrelsen for Færøernes Kredsloge af N. I. O. G. T.

P. Jensen, P. J. Hansen, H. J. Michelsen, Thorshavn.
P. Olsen, Ejde, J. Olsen, Albert Jacobsen, Tveraa.

Bazarkomiteén, Thorshavn:

Fr. Vilhelmina Jensen. Fr. Elisabeth Weihe. Fr. Birgitta Poulsen.
Fr. Elsebeth Sofie Poulsen. Fr. Ellen Lützen. Fr. Else Rubeksen.
Fr. Anna Rubeksen. Fr. Elisa Haraldsen. Fr. Elisabeth M. Hansen.
Fr. Kristine Jacobsen. Fr. Maja Andreassen. Fr. Jacobine Vilhelmsen.
Fr. Ingibjörg Johansen. Fr. Emmy Bærantsen. Fr. Else Thomsen.
Fr. Jacobine Hansen. Fr. Karoline Jacobsen. Hr. M. S. Viðstein.
Hr. Hans Poulsen. Hr. Edvard Smith. Hr. Jens P. Poulsen.
Hr. Ole Breckmann.

Tveraa:

Fr. Andrea Strøm. Fr. Frida Strøm. Fr. Alvilda Joensen.
Fr. Thomasia Haraldsen. Fr. Johanna Djurhuus.
Fr. Andrea Mortensen. Fr. Olga Hansen. Fr. Anna Helena Petersen.
Hr. J. P. Vang. Hr. Morten Michelsen.

Vaag:

Fr. Anna K. Nolsøe. Fr. Paulina Dahl-Olsen. Fr. Anna Vilhelm.
Hr. Alfred Dahl. Hr. Ole Nolsøe.

Ejde:

Fr. Bette Olsen. Fr. Magdalene Jacobsen. Fr. Johanne M. H. Poulsen.
Fr. Jørgine Mørkøre. Hr. Joen J. Ellingsgaard.

Lervig:

Fr. Martha Joensen. Fr. Dagmar Johannesen. Fr. Kathrine Mikkelsen.
Hr. Ingvar Joensen. Hr. Palle Thomsen, Gøte.

Skopen:

Fr. Hanna Hentza. Fr. Martina Winthereyg.
Fr. Hanna Elina Johannesen. Fr. Petra Eystberg. Hr. Oliver Eystberg.

Sand:

Eisenberg Hentze. Steinbjørn Davidsen. Anna K. Joensen.
Maren Kristine Joensen. Niels Winther.

Norgesbrev.

(Fra vor Korrespondent).

Oslo, 1. April 1931.

Konfliktsituasjonen.

Som tidligere omtalt har de fleste fag og industrier her i landet tarifforhandlinger ivær. I alt gjelder det 60 á 70 tusen menn. Arbejdsgiverne har været meget aggressive og stillet store krav om lønneslag — en taktikk som skandinaviske arbejdsgivere synes á være blitt enige om. Deres hovedargument er at den internationale krise, som for tiden hjemseeker de fleste land, gjør en nedsættelse av arbejdernes lønninger nødvendig. Herimot hevder arbeiderne, at et lønneslag bare vil forverke krisen ved á minske arbeidernes kjøpekraft. Der finner jo nu sted en overproduksjon af alle slags varer, og situasjonen kan bare bedres ved det økede forbruk, sum vil bli følge av en lønforhøielse.

De krever derfor forhøielse av lønnen og innskrenkning av arbeidstiden tll 7 timer.

Dette er de store generelle krav, som gjøres fra begge sider og det er naturligvis dem som volder de største vanskeligheter. Men som ved ethvert tariffopgør er der ogsa en hel del specielle krav innen de enkelt industrier og bedrifter som må løses.

Riksmeglingsmannen har nu arbeidet, så á si, dag og nat i fjorten dager, med uanstelige meglingsmøter, men har hittil ikke kunnet fremsætte noe for-

slag. Og den 30. mars begjærte arbeidsgiverne meglingen avsluttet, og opsa samtidig plassene for 25.000 arbeidere til sympatilykket. Storlockouten er dermed rykket os faretruende inn på livet. Efter henstilling fra rigsmeglingsmannen, er imidlertid iverksættelsen av lockouten utsatt til 8. april, da han vil overveie om han finner grunn til á fremsætte noe forslag. Gjor han ikke det — og partene står, som det vil forstås, så langt fra hverandre at det slet ikke er sikkert — går vi ut i den største og alvorligste lønsskamp vi noensinde har hatt. Med de 12.000 papirarbeidere som allerede er i lockout og sjøfolkene i utenriks fart, som går fra borde i samme øjeblik som lønnsreduksjonen seltes i verk, vil det bli 90 á 100 tusen arbeidere som blir direkte berørt av lockouten.

Der regnes med at en eventuell lockout vil være i minst et par måneder og det vil lett forstås hvilken alvorlig affære det vil være for hele vårt arbeidsliv. Allikevel synes arbeidsgiverne á ville kamp, koste hvad det koste vil, som et ledd i de internasjonale bestrebelse for á presse arbeidernes levestandard og lønnsnivå nedover.

Der er imidlertid ennu den lille chance at riksmeglingsmannen i siste øjeblikk vil fremsætte et forslag til forlik. I såfall vil det bli sendt ut til avstemning, hvad der nok vil ta etpar uker.

S. S.

